

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Risk Türleri İtibarıyla Uygulanan Risk Yönetimi Politikalarına İlişkin Bilgiler

Banka risk politikaları ve bunlara ilişkin uygulama usulleri, Risk Yönetimi Bölümü önerilerinin de dikkate alınması suretiyle Yönetim Kurulu tarafından oluşturularak yürürlüğe konulan ve üst düzey yönetim tarafından uygulanan yazılı standartları ihtiva etmektedir.

Uluslararası uygulamalara paralel olarak yürürlüğe girmiş bulunan bu politikalar, risk yönetimi fonksiyonunun organizasyonunu ve kapsamını, risklerin ölçülme usullerini, risk yönetimi grubunun görev ve sorumluluklarını, risk limitlerinin saptanma usullerini, limit ihlallerinin giderilmesinde izlenecek yolları, çeşitli olay ve durumlarda verilmesi zorunlu onay ve teyitleri içeren genel nitelikli standartlardır.

Bankanın risk iştahı, iş planı ve piyasa gelişmeleriyle uyumun sağlanmasını teminen, Yönetim Kurulu tarafından tesis edilen limitler aracılığıyla kontrol altında tutulmaktadır. Bu kapsamda, piyasa riski, likidite riski ve kredi riski kapsamında tesis edilen limitlerde oluşan aşım, ilgili dönemdeki piyasa ve sektör koşulları da dikkate alınarak Risk Yönetimi Bölümü tarafından değerlendirilmekte ve konuya ilişkin oluşturulan tespit ve görüşler Denetim Komitesi'ne raporlanmaktadır.

Kredi Riski Politikası

Kredi riskinin yönetimi, kontrolü ve izlenmesine ilişkin metodoloji ve sorumluluklar ile kredi riski limitlerine ilişkin hususlar Kredi Riski politikasında belirlenmiştir. Kredi riski, işlemin karşı tarafının, Banka ile yaptığı sözleşmenin gereklerine uymayarak, yükümlülüğünü kısmen ya da tamamen zamanında yerine getirememesinden dolayı karşılaşılabilecek durum olarak tanımlanmaktadır.

Banka, sadece kredi ürünleriyle sınırlı kalmaksızın, tüm ürün ve faaliyetlerinin içerdiği kredi risklerinin tanımlanmasını, ölçülmesini ve yönetilmesini sağlar. Yönetim Kurulu, Banka'nın kredi riski politikalarını ve kredi riski stratejisini asgari olarak yıllık bazda gözden geçirir. Yönetim Kurulunca onaylanan kredi riski politikalarının uygulanmasından Üst Yönetim sorumludur.

Kredilerin ve kredi riskinin bağımsız bir şekilde incelenmesi sonucunda ulaşılan tüm bulgular, Yönetim Kurulu ve Üst Yönetime düzenli olarak raporlanır. Kredi riskinin izlenmesinde, münferit kredilerin yanı sıra, kredi portföyünün riskliliği ve kompozisyonu da izlenir. Bu izleme, kredi riskinin, işlem ve firma bazındaki değerlendirmelere ilaveten, bir bütün olarak vade, sektör, teminat, coğrafya, döviz cinsi, kredi türü, risk dereceleri gibi parametreler itibarıyla izlenmesini ve yönetilmesini içeren bir yaklaşımı ifade eder. Kredi portföyüne ait riskin izlenmesi, ekonomik koşullarda oluşabilecek muhtemel değişimler ile olası güç koşulların yol açabileceği ilave riskleri de içerecek şekilde yerine getirilir.

Banka'nın kredi riski yönetimi politikası, kredi portföyünün çeşitlendirilmesini gerektirmektedir. Riskin çeşitlendirilerek dağıtılması stratejisinin icrası için bölümlenmeden (segmentasyon) yararlanılır. Bölümleme, portföyün coğrafya, sektör, ürün, ekonomik ve finansal koşullardaki olumsuz değişikliklerden benzer şekilde etkilenme gibi ortak özellikler taşıyan geniş müşteri gruplarına ayrılmasıdır.

İçsel kredi riski derecelendirme sisteminin Banka'nın faaliyetlerinin yapısı, büyüklüğü ve karmaşıklığı ile uyumlu olup olmadığı hususu, İç Sistemler tarafından sürekli olarak incelenir, geliştirilir ve gerektiğinde sistemde ayarlamalara gidilir.

Kredi riskinin denetimi, kredilerin niteliğinin ve kredilendirme sürecinin yasal düzenlemelerle Banka politikası ve uygulama esaslarına uygunluğunun bağımsız olarak denetlenmesi ile kredi ve diğer alacak karşılıklarının yeterliliğinin değerlendirilmesini ifade eder.

Aktif Pasif Yönetimi Riski Politikası

Aktif pasif yönetimi riski; Bankanın varlık, yükümlülük ve bilanço dışı işlemlerinden kaynaklanan tüm finansal risklerinin, etkin bir şekilde yönetilmemesi nedeniyle Bankanın zarara uğrama riski olarak tanımlanmaktadır. Alım satım portföyünün piyasa riski, bankacılık portföyünün yapısal faiz oranı riski ile likidite riski; aktif pasif yönetimi riski kapsamında ele alınmaktadır.

Aktif pasif yapısının oluşturulmasına ve yönetilmesine ilişkin tüm ilke ve esaslar ile tahsis edilecek sermayeye ilişkin "Risk İştahı" Yönetim Kurulunca belirlenir. Aktif pasif yönetimi riskinin, yasal mevzuatın öngördüğü sınırlarda ve tesis edilen risk limitlerine uygun olması birincil önceliklidir. Risk limitleri; Bankanın likiditesi, hedeflediği getiri düzeyi ile risk faktörlerindeki fiyat değişimlerine ilişkin genel beklentileri ve risk iştahı gözetilerek Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesi, Banka sermayesinin optimum biçimde kullanıldığını takip etmek; bu amaçla, risklerin limitler karşısındaki durumunu kontrol etmek ve gerekli aksiyonların alınmasını sağlamakla yükümlüdür.

Yönetim Kurulu tarafından belirlenen risk iştahı ve risk limitlerine uygun olarak politika metninde yer verilen çalışma esasları çerçevesinde Aktif pasif riskinin yönetilmesinden Aktif-Pasif Komitesi sorumludur.

Aktif pasif yönetimi riskinin ölçülmesi, ölçüm sonuçlarının raporlanması ve risk limitlerine uygunluğun izlenmesi Risk Yönetimi Bölümünün sorumluluğundadır. Değişik senaryolar doğrultusunda, alınan riskin izleyeceği seyir incelenir. Ölçüm sonuçları bütünlük ve güvenilirlikleri açısından test edilir. Risk Yönetimi Bölümü tarafından, aktif pasif yönetimi riskine ilişkin bilgiler, Risk Komitesine ve Denetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kuruluna raporlanır.

Risk limitlerine uyum, Risk Yönetimi Bölümü, Aktif-Pasif Komitesi ve ilgili icracı birimler tarafından yakından ve sürekli olarak izlenir. Limitlerde aşım oluşması halinde, aşım ve nedenleri Risk Yönetimi Bölümü tarafından Denetim Komitesi aracılığıyla Yönetim Kuruluna ivedilikle raporlanır. Aşımın giderilmesi konusundaki hareket tarzı Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Türkiye İş Bankası A.Ş.

Risk Türleri İtibarıyla Uygulanan Risk Yönetimi Politikalarına İlişkin Bilgiler

Aktif pasif yönetimine ilişkin süreçler ve politika hükümlerine uyum, iç denetim sistemince denetlenir. Söz konusu denetimin yürütülmesine, denetim sonuçlarının raporlanmasına ve denetimler sonucu saptanan hata ve noksanların giderilmesine yönelik eylem planlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar Yönetim Kurulunca belirlenir.

Operasyonel Risk Politikası

Operasyonel risk, “yetersiz ya da işlemeyen iç süreçler, insanlar, sistemler ya da dış etkenler nedeniyle ortaya çıkabilecek kayıp riski” olarak tanımlanır ve konuyla ilgili çalışmalar Risk Yönetimi Bölümü tarafından yürütülür. Bu çalışmalar; operasyonel risklerin tanımlanması, ölçülmesi, analiz edilmesi, izlenmesi ve ilgili birimlere raporlanması, operasyonel risk yönetimine ilişkin ülkemizdeki ve dünyadaki gelişmelerin izlenmesi ve uygulanan teknik ve yöntemlerin geliştirilmesi, gerekli yasal raporlama, bildirim ve takip işlemlerinin yürütülmesinden oluşur.

Faaliyetler sırasında karşılaşılabilecek operasyonel risklerin sınıflandırılması “Banka Risk Kataloğu” düzenlenerek izlenir. Banka Risk Kataloğu, karşılaşılabilecek tüm risklerin tanımlanması ve sınıflandırılmasında kullanılan temel belge niteliğinde olup, değişen koşullar paralelinde güncellenir.

Operasyonel risklerin belirlenmesinde “Kendi Kendini Değerlendirme Metodolojisi” uygulanır. Bu yöntem, yürütülen faaliyetlere ilişkin risklerin işi yapan personelin katılımıyla ortaya konulmasını içerir. Operasyonel riskin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde niteliksel ve niceliksel yöntemler bir arada kullanılır. Ölçümlerde, “Etki-Olabilirlik Analizi” ve “Zarar Veritabanı”ndan elde edilen bilgilerden yararlanılabilmektedir.

Faaliyetler sırasında maruz kalınabilecek tüm operasyonel riskler, faaliyet ve/veya yeni geliştirilen ürün/hizmetin risklilik seviyesi ve Bankamızda meydana gelen operasyonel zararlar Risk Yönetimi Bölümü tarafından düzenli aralıklarla izlenmekte, gerektiğinde risklilik seviyesi güncellenmekte ve periyodik olarak Risk Komitesi’ne ve Yönetim Kurulu’na raporlanmaktadır.

Bankanın tüm çalışanları, operasyonel risk politikası başta olmak üzere Bankanın mevzuatında yer alan esas ve uygulamaların, operasyonel risklerin varlığına duyarlı ve bu risklere ait kontrol mekanizmalarını dikkate alarak zarar olasılığını azaltacak çalışma ortamının tesis edilmesinin amaçladığını göz önünde bulunduran bir sorumluluk anlayışı içinde görevlerini yerine getirir.

Konsolide Risk Politikaları

Bankanın iştiraklerine ilişkin risk yönetimi ilkeleri, Bankamız Konsolide Risk Politikaları uyarınca, Risk Yönetimi Bölümü bünyesinde faaliyet gösteren İştirakler Riski Birimi tarafından gözetilmektedir. İştirakler, Konsolide Risk Politikaları doğrultusunda ve faaliyetlerine özgü yapılanmayı dikkate alarak kendi risk yönetimi politikalarını uygulamaktadır. İştiraklerin yönetim kurulları tarafından onaylanan risk politikaları, risk yönetimi sistemi ve sürecinin çerçevesini oluşturmaktadır.

Bilgi Sistemleri Yönetimi Politikası

Bilgi Sistemleri Yönetimi Politikasının amacı; Bankanın, faaliyetlerinin ifasında kullandığı bilgi sistemlerinin yönetiminde esas alınacak ilkeler ile bilgi teknolojilerinin kullanımından kaynaklanan risklerin tanımlanması, ölçülmesi, izlenmesi, kontrol edilmesi, raporlanması ve yönetilmesine ilişkin esasları belirlemektir. Bu politika ile, bilgi sistemleri yönetiminin kurumsal yönetim uygulamalarının bir parçası olarak ele alınarak Banka faaliyetlerinin sürdürülmesinde önemli bir unsur olan bilgi teknolojilerinin etkin biçimde yönetilmesi amaçlanmaktadır. Bankanın bilgi sistemleri ile bu sistemleri içeren tüm unsurların yönetiminde bu politika hükümleri uygulanır.

Bilgi teknolojilerinden kaynaklanan riskler temel olarak, Bankanın operasyonel risk yönetimi kapsamında değerlendirilir. Bu risklerin, bankacılık faaliyetlerinden kaynaklanan diğer risklerin de bir çarpanı olabileceğinden hareketle Bankanın bütünsel risk yönetimi çerçevesinde ölçülmesi, yakından takibi ve gözetimi esastır.